

Práskačka | Detail mlýnu

Identifikační údaje

Adresa	Práskačka 90 503 33
Okres	Hradec Králové
Katalogové číslo	P 42
Katastrální území	Práskačka
GPS	50° 10' 26.2" 15° 44' 41.7"
Mapová značka	Německý / Zaniklý objekt, památník
Poloha vůči obci	350 m S od OU
Číslo kulturní památky	
Přístupnost	Zaniklý
Rok stavby	1787
Rok zániku	1926 - shořel

Stručný popis

Pokorný:

Tento dřevěný větrný mlýn stál původně ve Stěžerách. Roku 1787 byl postaven v Práskačce na nevysokém návrší (647), v roce 1803 byl opravován (648). Z katastrální mapy (stav r. 1840) je patrné, že mlýn stál na pozemkové parcele č. 528; je to ve vzdálenosti asi 220 m na sever od kostela v Práskačce, v poloze „Pod větrným mlejnem před příkopem“. Trať na SZ odtud se nazývá „K příční cestě pod větrný mlejn“(650). Obytné stavení u mlýna mělo čp. 90(651). R. 1840 má dominikální pozemkovou parcelu č. 528 zapsanou Franz Pelzmann z Práskačky čp. 6 jako dědičný pachtýř (Erbpächter) (652). Pozdější rukou je tu pak zapsán na jeho místě Johann Dolanský. Z Katastrálního oceňovacího elaborátu stabilního katastru (z roku 1853) (653) se dozvídáme, že větrný mlýn měl jedno složení a posléze sumář Oceňovacího operátu (654) nám doplní obraz o výrobě: v mlýně pracoval jeden člověk a za rok se tu semlelo 30 měřic pšenice, 60 měřic žita a 50 měřic směsi. Zajímavá je zpráva, že krátce před první světovou válkou tehdejší majitel mlýna Hroch připojil k dosavadním čtyřem větrným lopatkám ještě další čtyři; takový větrný mlýn byl v Čechách zcela neobvyklý. Mlýn vyhořel v noci na 18.4.1926i s přilehlým domkem (655). Nadmořská výška lokality je 230 m n.m. (656).

Dnes náleží pozemková parcela, označená novým číslem 539/2, J. Labskému (657).

(647) A. Šorm, Větrný mlýn v Práskačce u Králova Hradce, ČL, ročník 26/1926, 253.

(648) J. Simon, Větrný mlýn u Librantic na Kkrálovéhradecku, Krása našeho domova, ročník 35/1943, 33. V. Deyl, Větrné mlýny, Královéhradecko, vlastivědný sborník, ročník 16/1938-39, 19, uvádí, že mlýn byl postaven teprve roku 1803.

(649) GÚ-ÚAGK, SK, katastrální mapa i.č. 6086, 1843 (stav roku 1840), list II (Práskačka). Mlýn tu není naznačen obvyklým způsobem, čtvercové dřevěné stavení má stavební parcelní číslo 8.

(650) L. Domečka a F. L. Sál, Královéhradecko, 1, část 1, Hradec Králové 1928, 193, uvádí názvy pozemků Pod povětrníkem a U povětrníka s tím, že v Josefském katastru se čtou U povětrního mlejna a Pod povětrným mlejnem, kdežto v Tereziánském katastru názvy ty ještě nepřicházejí.

(651) V. Deyl, l.c., 19.

(652) SÚA, SK, duplikát, 95, 34, Grund-Parzellen-Protocol a Bau-Parzellen-Protocol, 1843.

(653) Catastral-Schätzungs-Elaborat, 1953.

(654) GÚ-ÚAGK, SK, Oceňovací operát SK, sumář kraje Královéhradeckého, Windmühlen.

(655) F. Starý, Větrný mlýn v Práskačce u Opatovic, ČL, ročník 26/1926, 143. Fotografie B. Vavroušek, Dřevěné stavby našeho venkova, ČT, ročník 25/1913, 10; Větrný mlýny, Zlatá Praha ročník 34/1917, 348.

(656) Státní mapa 1:5000 - odvozená, list Hradec Králové 9-2, 1951.

(657) GÚ-ČSAV, VM-Č, sdělení MNV Práskačka z 6.8. 1970, čj. 514/70.

Historie

Historie obecně

Tento dřevěný větrný mlýn (L O K A L . 42) stál původně ve Stěžerách. R.1787 byl postaven v Praskačce na nevysokém návrší, v r. 1803 byl opravován. Z katastrální mapy (stav r. 1840) je patrné, že mlýn stál na pozemkové parcele č. 528; je to ve vzdálenosti asi 220 m na sever od kostela v Praskačce, v poloze „Pod větrným mlejnem před příkopem“.

Trať na SZ odtud se nazývá „K příční cestě pod větrný mlejn“. Obytné stavení u mlýna mělo čp. 90. Roku 1840 má dominikální pozem. parcelu č. 528 zapsanou Franz Pelzmann z Praskačky čp. 6 jako dědičný pachtýř (Erbpachter). Pozdější rukou je tu pak zapsán na jeho místě Johann Dolanský. Z Katastrálního oceňovacího elaborátu stab. katastru (z r. 1853) se dozvídáme, že větrný mlýn měl jedno složení a posléze sumář Oceň. operátu nám doplní obraz o výrobě: v mlýně pracoval jeden člověk (Arbeiter) a za rok se tu semlelo 30 měřic pšenice, 60 měřic žita a 50 měřic směsi.

Zajímavá je zpráva, že krátce před první světovou válkou tehdejší majitel mlýna Hroch připojil k dosavadním čtyřem větrným lopatám ještě další čtyři; takový větrný mlýn byl v Čechách zcela neobvyklý. Mlýn vyhořel v noci na 18. dubna 1926 i s přilehlým domkem. Nadmořská výška lokality je 230 m n.m. Dnes náleží pozemková parcela, označená novým číslem 539/2, J. Labskému.

Mlýn je vyobrazen na

- I. vojenské mapování - josefské (1764 - 68)
- II. vojenské mapování - Františkovo (1836 - 52)
- III. vojenské mapování - Františko-josefské (1876 - 78 - Morava a Slezsko, 1877 - 80, Čechy)

Příjmení mlynářů působících na mlýně

- Pelzmann Franz 1840

Architektura

Stav nemovitosti

Neexistuje

Typ

Německý

Dominantní stavební konstrukce

Dřevěná

Historické prvky

Parametry

Technologie

Technologické vybavení

Popis technologického vybavení

Technologické vybavení

Stopy po neexistující mlýnské technologii

Doplňkový provoz

Doplňkový provoz - popis

Historické prvky

Parametry

Literatura a pramenyZajímavostiOstatníPhotoalleryHistorické fotografie a pohlednice

Historické mapy

